

SÈRIE 4

1. Exercici de traducció

La versió correcta del text pot adoptar formes distintes; donem la següent com a pauta orientativa:

«Acabada la primera guerra púnica, que s'allargà durant vint-i-tres anys, els romans enviaren ambaixadors a Ptolemeu, el rei d'Egipte, amb un oferiment de tropes auxiliars, perquè el rei Antíoc de Síria li havia declarat la guerra. Ell va donar les gràcies als romans però no n'acceptà les tropes auxiliars.»

2. Exercici de morfosintaxi i etimologia

2.1. Morfosintaxi

- a) El pronom *quod* introdueix una oració subordinada de relatiu (adjectiva); el seu antecedent és *bello* (*Punico primo*) i fa de subjecte del verb *tractum est*.
- b) El subjecte de *miserunt* és el substantiu *Romani*.
El complement directe de *miserunt* és el substantiu *legatos*.
- c) El pronom anafòric *ei* es refereix a *Ptolemaeum*; fa la funció sintàctica de complement indirecte respecte al verb *intulerat*.
- d) El subjecte d'*accepit* és el pronom *ille*.
El complement directe d'*accepit* és el substantiu *auxilia*.

2.2.etimologia

- a)
 - congratular, gratificació, etc.
 - acta, radioactiu, etc.
- b)
 - bello, bellum
 - tres

3. Exercici de cultura llatina i el seu llegat (opció A o B)

OPCIÓ A

3.1.

Virgili

3.2.

Ovidi

3.3.

Titus Livi

3.4.

Ciceró

OPCIÓ B

3.1.

a) Deucalió.

3.2.

d) Actèon.

3.3.

c) Isis.

3.4.

b) Orfeu.

4. Exercici d'exposició d'un tema de cultura llatina i el seu llegat

El redactat següent és un simple model orientatiu, que no ha de ser reproduït literalment.

Aquest passatge pertany a la *Mostellaria* del comediògraf llatí Plaute.

Després de tres anys fora, inesperadament, Teopròpides torna a casa, on el seu fill Filòlaques i el seu esclau Tranió han estat malbaratant el temps i els diners amb festes i disbauxes contínues. Les festes contínues i els serveis "exclusius" de Filemàcia, una meuca que li té el cor robat al jove Filòlaques, han ocasionat la ruïna de la fortuna paterna. Quan tot és a punt de descobrir-se, l'esclau Tranió, astut i desvergonyit, s'empesca un seguit d'enganys per amagar-li la situació al vell. El primer d'aquests enganys és que la casa està embruixada per la presència d'un fantasma, i, a partir d'aquí, les situacions còmiques se succeeixen fins al feliç desenllaç de l'obra.

El passatge se situa al principi de l'obra: la cortesana Filemàcia, tot just alliberada pel seu jove client Filòlaques, s'acaba de banyar i s'està empolainant amb l'assistència d'Escafa, una dona vella que també havia exercit la prostitució. Escafa aconsella Filemàcia no dedicar-se en exclusiva a un sol amant, perquè això suposa deixar passar moltes oportunitats d'enriquir-se, i li fa veure que l'amor que li professa ara el jove Filòlaques és efímer i desapareixerà amb el pas del temps. Tota l'escena és observada d'amagat per Filòlaques, que s'enerva pels "mals consells" que dona Escafa a la seva estimada Filemàcia. Finalment el jove entra en escena i s'hi instal·la mentre espera l'arribada del seu amic Cal·lidàmates, i l'amiga d'aquest, per començar la festa, ignorant que el seu pare és a punt d'arribar i descobrir-ho tot.

La *Mostellaria* pertany al subgènere de la *fabula palliata*. Les comèdies *palliatae* reben el seu nom del *pallium* o mantell dels grecs, ja que conservaven l'ambientació grega dels seus models, les obres de la Comèdia Nova àtica: l'acció se situava en alguna ciutat grega (en la *Mostellaria* se situa a Atenes) i els seus personatges eren grecs. Les *fabulae palliatae* solen començar amb un pròleg, on s'explica l'argument de l'obra i estan dividides en cinc actes, en els quals es barregen les escenes parlades, les recitades i les cantades. L'obra sol acabar amb un epíleg i el *plaudite* ("aplaudiu") dirigit al públic.

Els personatges de la *palliata* són prototípics. En el cas de la *Mostellaria* trobem els estereotips del vell sever (Teopròpides), el jove impetuós i enamorat (Filòlaques), les meuques (Filemàcia i Dèlfia), l'esclau astut (Tranió), la vella alcavota que alliçona la seva protegida des de l'experiència (Escafa), etc.

Els noms dels personatges són aptònims, és a dir, semànticament tenen relació amb algun tret seu, físic, moral, professional, o d'altra mena. Per exemple,

Escafa vol dir “garrafa” i es dona a entendre que és una vella aficionada al vi; Filòlaques (“amant del risc”) fa referència al fet que hagi arriscat tota la fortuna familiar per una noia; la prostituta Filemàcia “La petonets”, etc. Els arguments també són molt semblants: giren entorn dels embolics amorosos de joves que generalment es veuen ajudats i encoberts per algú que resol amb astúcia el conflicte. L'objectiu era purament el d'entretenir i divertir, cosa evident en el cas de Plaute, a diferència de les comèdies de Terenci, que tenen un component més moralitzador.

De Plaute conservem 21 comèdies; entre elles, a més a més de la *Mostellaria*, són particularment conegudes *El soldat fanfarró*, *La comèdia de l'olleta*, *Amfitrió*, etc.